

[Holger Andersen.]

mere vil være tilladt en Magt, selv efter en ikke enstemmig Raadsbeslutning, uden videre at skride til Krig, at foretage de Foranstaltninger, som med en smuk Omskrivning i Folkeforbundspagtens Artikel 15 kaldes „de Foranstaltninger, som Magterne forbeholder sig for at sikre Ret og Retfærdighed“ — det vil paa Dansk sige: at føre Krig. De lovlige Kriges Antal begrænses yderligere; og derved begrænses selvfølgelig yderligere Neutraliteten og Neutralitetsretten.

Naar man tænker paa Indledningen til Kellogg-Pagten, hvor det ogsaa siges, at den pagtbrydende Stat skal undrages de Fordele, som denne Traktat byder, maa man spørge: Hvad er det for Fordele, denne meget svævende Traktat byder? Ja, det er egentlig kun Fred; det vil sige, at hvis der skal lægges noget virkeligt ind i denne Indledning til Kellogg-Pagten, maa det komme til at betyde, at de Stater, der har undertegnet Kellogg-Pagten, og overfor hvilke et saadant Brud begaas, vil forbeholde sig Retten til at unddrage den pagtbrydende Stat de Fordele, som den eventuelle Opretholdelse af Neutraliteten, og det vil altsaa sige den frie Handel, Tilførsel af Ammunition, Forsyning med Levnedsmidler, eller hvad det nu kan være, vilde være.

Det er uundgaaeligt under saadanne Forhold, at hele denne Udvikling maa medføre øgede mellemfolkelige Forpligtelser. Det er den Pris, der nu en Gang maa betales for Fællesskab og Solidaritet.

Konsekvenserne paa det militærpolitiske Omraade ligger efter min Formening lige for. Gaar Udviklingen i Retning af en stærk Understregning af mellemfolkelige Fællesforpligtelser, saa kan jeg ikke forstaa, hvorledes man under saadanne Forhold skal kunne foreslaa en saadan Nedlæggelse af alt dansk Forsvarsvæsen, som dette Forslag er Udtryk for. Det forekommer mig paa den mest afgørende Maade at være i Strid med den mellemfolkelige Solidaritet at berøve sig sine Midler til at fyldestgøre et af dens fundamentale Krav. Men det er just det, der sker her. Det er tværtimod af afgørende Betydning, at vi stiller os solidarisk med andre Nationer, og — forekommer det mig — da først og fremmest med de Nationer, som vi i øvrigt i Folkeforbundet er nogenlunde ligestillet med, og indenfor denne Kreds af Nationer i første Linie vore skandinaviske Frændefolk. Det vilde formentlig være en Lykke, om denne nye Udvikling i Retning af mel-

lemfolkelig Solidaritet viste sig holdbar. Herom ved vi jo intet. Urotegn og Usikkerhedsmomenter er der vedblivende nok af i denne Verden.

Jeg skal ikke her, hvor det har været mig mest magtpaaliggende at kaste nogle Strejflys — saare ufuldkomne maa de selv sagt være — ind over den nye moderne folkeretlige Udvikling, i denne Forbindelse komme ind paa en længere Række rent udenrigspolitiske Betragtninger. Dette har jeg jo saa sent som i sidste Rigsdagssamling gjort; og hvad jeg sagde ved den Lejlighed, kan jeg her henvise til. Men at der alene i Lande som Sovjet-Rusland og i den yderst farlige italienske imperialistiske Politik, der drives, er tilstrækkelig mange Uromomenter, det tror jeg, man fra alle Sider vil kunne blive enig om.

Jeg talte for om de Forbehold, man havde taget ved Noteskiftet om Kellogg-Pagten; og jeg nævnte i den Forbindelse den Tale, som den amerikanske Statssekretær havde holdt i April 1928 i det amerikanske Selskab for international Ret, og i Forbindelse dermed den Note, i hvilken denne Tale var indgaaet. Jeg sagde foranlediget af nogle Udtalelser af det ærede Medlem Hr. Jesper Simonsen, at det kunde nok se ud, som om Kellogg-Traktaten var saa let og lige til at forstaa, men det var yderst ejendommeligt at se de Diskussioner, den havde givet Anledning til i mange Parlamenter, og da navnlig i de Parlamenter, hvis Lande har den væsentligste Andel i denne Traktats Tilblivelse. Jeg nævnte i denne Forbindelse ogsaa den Debat, der havde fundet Sted i det amerikanske Senat. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne have Lov til fra det stenografiske Referat af det amerikanske Senats Møde den 5. Januar i Aar at læse et ganske kort Replikskifte. Udenrigsudvalgets Formand, Senator Borah, redegør for selve Kellogg-Traktaten, og han bliver afbrudt af Senator Johnson fra Kalifornien, som ønsker at stille et Spørgsmaal til den ærede Præsident for Senatets Udenrigsudvalg. Spørgsmaalet lyder ganske kort og godt saaledes:

„Maa jeg spørge den ærede Senator:

Hvis Kellogg-Traktaten havde haft fuld Kraft og Gyldighed, kunde de amerikanske Fristater saa have ført den spansk-amerikanske Krig?“

Derfor svarer Hr. Borah:

„Efter min Opfattelse kunde de det meget vel ud fra den Teori, ud fra hvilken vi paastod, at vi førte den spansk-amerikanske Krig. Vore Skibe var blevet